

Andante

MART 2014 - Yıl 11 Sayı 89 - Fiyatı 7 TL

Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi - www.andante.com.tr

**Efdal Altun
yazılarıyla
Andante
ailesinde**

Söyleşiler

**Burak Çebi
Cenk Karaferya**

**Emre Aracı'nın
kaleminden
Guatelli Paşa'nın
esrarengiz notaları**

**Efsanevi şef Kirill
Kondraşın 100 yaşında**

**Viyana Konzerthaus'u
yakından tanıyalım**

**Yetkin kalemlerden
konser - opera - kayıt - kitap
değerlendirmeleri**

*Zirvedeki sanatçımıza
hakkında merak edilen her şeyi sorduk*
Fazıl Say ile dobra dobra

9 771303 774011
ISSN 1303-7749

KAYIT MASASI

KLASİK MÜZİK KAYITLARI DÜNYASINDAN HABERLER VE ELEŞTİRİLER // SAYI 23 // MART 2014

USTA KALEMLER YENİ ÇIKAN KAYIT VE KİTAPLARI DEĞERLENDİRİYOR ★★★★★ MÜKEMMEL ★★★★★ ÇOK İYİ ★★★★★ İYİ ★★★★★ ORTA ★★★★★ KÖTÜ

R. Strauss:

Gölgesiz Kadın ★★★★★

Avgust Amonov (İmparator),
Mlada Khudoley (İmparatoriçe),
Olga Savova (Sütnine), Edem
Umerov (Boyacı Barak),
Olga Sergeeva (karısı),
Mariinski Tiyatro Orkestra ve
Korusu, Valery Gergiev (şef),
Jonathan Kent (rejisör)
Mariinsky MAR0543

Mariinskî'de iddialı bir Richard Strauss

Strauss-Hoffmanstahl işbirliğinin 8 yılda ortaya çıkan meyvelerinden *Gölgesiz Kadın* (Die Frau ohne Schatten) operası, ruhların dünyasıyla gerçek yaşam; oryantal bir masalla Alman romantizmi arasında kalmış; imgelerin yoğun olduğu, karmaşık bir eser. Belki de bu nedenle afişlerde sıklıkla görmediğimiz bir opera. İngiliz rejisör Jonathan Kent'in St. Petersburg'daki Mariinski Tiyatrosu için öngördüğü iddiasız yapımda ruhlar dünyasıyla gerçek dünya arasındaki tezat başarılı biçimde aktarılmış. Jonathan Kent, bu iki dünya arasındaki geçişlerde olsun veya simgelerin anlatımında olsun, zaman zaman video görüntüsüne de başvurarak, seyirciyi görsel olarak da fazlasıyla etkilemeyi başarıyor.

Mariinski Tiyatrosu sanatçılarının seslendirildiği yapımda, tamamı Rus olan şancılarının genelde hayli başarılı bir performans çıkarmış olduğunu kabul etmek lazım. Zorlu partilere sahip beş başrolün olduğu eserde, İmparatoriçe'de soprano Mlada Khudoley, tiz notaların bol olduğu bu rolde biraz daha temiz, daha zarif olabilirdi. İmparator'da Avgust Amonov da Wagneryen bir tenor gerektiren partisinde, tizlerde bir hayli zorlanmış. Soprano Olga Sergeeva ise Boyacının Karısı rolünde müthiş. Son perdede seste biraz yorulmuş hissediliyorsa da, gücüyle, dayanıklılığıyla dikkat çekiyor. Kumaş boyacısı kocasını seslendiren Edem Umerov da iyi bir ses. Lakin temsilin önde gelen sanatçısı, bize göre, mezzosoprano Olga Savova. Sütnineyi canlandıran Savova koyu, hatta biraz karanlık ama yine de renk dolu ve güçlü sesiyle başından sonuna dek operanın merkezinde yer alan, tüm dikkatleri üzerine çeken bir şancı. Strauss müziğinin nefes kesen ihtişamı, yoğun lirizmi şef Valery Gergiev'i adeta körüklemiş; ünlü şef kendini kaptırmış. Mariinski Tiyatrosu Orkestrası müzisyenleriyle birlikte çok güzel

bir yorum ortaya çıkmış. **Ayşe Öktem**

Liszt, Schubert, Brahms, Piazzola ★★★★★

Stéphane Blet (piyano),
Etsuko Hirose (piyano)
aXes

Blet ve Hirose ikilisinin ilk kaydı

20. yüzyılın en iyi piyanistleri arasında yer alan Byron Janis'in öğrencisi ve manevi oğlu Stéphane Blet ile Uluslararası Martha Argerich Piyano Yarışması'nda büyük ödül kazanmasıyla solistik kariyeri başlayan Etsuko Hirose'nin aXes kayıt firmasından çıkan albümleri 4 el piyano repertuarından seçilmiş eserlerden oluşuyor. Liszt'in müziğinde önemli yer tutan, orkestra yazısında solo keman tarafından icra edilmesine alıştığımız "bel canto", tını olarak orkestra yazısına yakın bir eşlikle bu kayıta icra edilmiş. Polonez dans ritimlerinden meydana gelen ikinci tema ise üflemler çalgıların sunduğu hafiflikte, bu sefer piyanoda dinleyiciye sunulmuş.

Dört el repertuarının en popüler eserleri arasında sayabileceğimiz Franz Schubert'in Fa minör Fantezi'si de ikilinin bu ilk kaydında yer almış. Homojen ve hafif eşlik partisinin lirik melodiyi buluşması, kaydın ilk dakikalarında dikkati çekiyor. Alışılmışın biraz üzerinde bir tempoda çalmayı tercih eden ikili lirik melodileri öne çıkarmak için zaman zaman tempolarda ufak değişiklikler yapmaktan çekinmemiş. Pedal kullanımındaki bazı değişiklik uygulamalar dinleyende orijinal bir yorum etkisi bıraktığı gibi özellikle yavaş tempodaki orta bölümde trillere uygulanan pedal desteği piyano tınısını orkestra tınlarına yaklaştırıyor. Bas ve melodinin arasındaki soru-cevap ilişkisi ikili tarafından net bir şekilde duyurulmuş. Eserin sonuna doğru yer alan füğ ise, her sesin tek tek duyurulmasıyla, şeffaf bir müzik ortaya çıkarmış ortaya.

Brahms'ın folklorik temalardan yola çıkarak bestelediği *Macar Dansları* icrasında ise temanın ön planda tutulmasına özen gösterilmiş. Özellikle karşı zaman ritimlerin melodiyi birbirini dengelediği göze çarpıyor. Temanın karakterine eşlik eden ritim değişiklikleri stil dışında çıkılmadan yapılmış. Özellikle popüler dansların tempoları temayı daha destekleyici ve eser detaylarının anlaşılabilirliği bir hızla icra edilmiş. Romantik dönem eserlerinin ağırlıkta olduğu albümde Astor Piazzolla'nın ünlü yapıtı *Libertango* da *Macar Dansları*'nın ardından geliyor. Kyoto Yamamoto'nun uyarlaması olan yapıt tango ritimlerini temanın tüm

enerjisiyle birleştirmiş ve icracılar da bu uyarlamayı hakkını vererek albümün son eseri olarak kaydetmişler. **Güray Başol**

Das Himmlische Leben - Liszt & Mahler ★★★★★

Anne Schwanewilms (soprano),
Charles Spencer (piyano)

Onyx 4103

Şarkıda masal anlatmak?

2011 yılı yazında Salzburg Müzik Festivali'nde izlediğim *Gölgesiz Kadın* operasının temsiline en beğendiğim şarkıcıydı bu uzun gözlü Alman soprano. Tanımadan dinlediğim temsil boyunca, ne kadar güzel lied söyler herhalde, diye düşünmüş; hatta, muhakkak iyi söylüyordur diye de sonradan kararımı vermişim. Tüm solistler arasında fark ediliyordu. Stil, kültür, tizlere gelince yüklenmeden alma özelliği, cümleyi sonuna kadar taşıma becerisi, melodiyi şarkılama tekniği...

Liszt'in üç Schiller teksti üzerine bestelediği ve pek kimselerin el atmadığı liedleri, duayen piyanist Charles Spencer eşliğinde söylediği yeni CD kaydını gıpta ve hayranlıkla dinledim. İsviçre Alplerinde dolaşan genç balıkçı, çoban ve avcının şiirlerini kelimeleri yutmadan, Alman dilinin tüm vurguları ve yoğunluklarını hissettirecek söylemiş Schwanewilms. Bu açıdan onu Schwarzkopf, Moser ve Fleming ile aynı kefedeki değerlendirebiliriz. Ancak Mahler'in *Des Knaben Wunderhorn* liedlerinde bu espri anlayışı hem piyanistte hem de şarkıcıda biraz aşırıya kaçarak devam etmiş. Evet, anlatım hayli önde ve bunlar destansı masallar silsilesi. Fakat cümleler kopmuş ve dağılmış gibi geldi. Önemli olan dil ve müzik unsurlarını tartıda bir tutturmak. Genelde eleştirilerimi yazıya geçirmeden önce, yanılmayayım diye, kaydı farklı zamanlarda 5-6 kez dinlerim. Bunda da öyle yaptım; kendimi sınadım, yanıldığımı düşündüm, sevmeye çalıştım. Ama olmadı. Çocuğun *Harikulade Av Borusu*'nun içinden aynı anlama sahip dağcı şarkılarını seçmelerinin ardından Liszt'in en tanınmış iki liedi olan *Oh quand je dors* ve *Die Loreley*'e dönmüş Schwanewilms. Kayıt, Mahler'in 4. Senfoni'sinin, bir *Des Knaben Wunderhorn* şiiri sözleri üzerine bestelenmiş son bölümü ile noktalanmış. Her zaman orkestralı olarak dinlemeyi tercih ettiğim öteki dünyayı ve incili hicveden bu tatlı şarkı, piyano eşliğinde, renk bakımından kulağımızın istediği sonoriteyi veremiyor. **Ece İdil**

www.mikrogramfon.com

www.andante.com.tr